

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

93. An ad valorem matrimonij sufficiat, vt Parochus & testes audiant
contrahentes, vel opus est illos videre. Ex p. 8. tr. 7. & Misc. res. 68. p.
392.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

facta ab Excommunicato vitando, valida censeri debet, vt bene Saneh. lib. 3. de mat. disp. 21. Henric. lib. 1. c. 3. Rebell. lib. 2. de obligat. insti. q. 9. n. 9. Bonacina de mat. q. 2. punct. 8. n. 21. & de censur. disp. 2. punct. 5. n. 1. Gaspar Hurtado disp. 7. diff. 2. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. c. 3. n. 13. in fine. Coninch. disp. 27. dub. 2. conclus. 7. Neque obstat excommunicatum vitandum testem esse non posse: quia Parochus matrimonio assistens non est testis deponens, sed inspiciens; inspicere autem matrimonium, illique presentem esse, vt postmodum testificari possit, valide potest ab excommunicato vitando praestari.

5. Et tandem nota, quod Mutianus Soccinus in cap. sacris n. 405. de sentent. excom. Valsquez de excom. dub. 5. Gaspar Hurtado disp. 8. difficult. 6. negant esse fidem adhibendam in testimonio excommunicato vitando, iuxta textum in cap. nullus 3. quest. 4.

6. Sed mihi placet opinio contraria, tamen ope exceptionis dicta depositio irritari potest, vt docent Coninch. Suarez, & alij vbi supra, & colligitur aperte ex c. 1. de exceptionibus in 9. & ex cap. excommunicatus §. credentes de hereticis, vbi testimonium excommunicati ob heresim factitiam nullum declaratur tacite inuens ob aliam causam valere. Etenim actus annullatio afferenda non est absque manifesto textu, & ratione, nullibi autem inuenitur testimonium excommunicati irritum; ergo. Quod autem praedicto testimonio non sit, necessario fides adhibenda; sed possit ope exceptionis elidi, id solum probat eius valorem non esse firmum, non tamen conuincit validum non esse, dum non excipitur; Interim namque fides ei est adhibenda.

RESOL. XCVI.

An ad valorem matrimonij sufficiat, vt Parochus, & testes audiant contrahentes, vel opus sit illos videre?
Ex part. 8. tr. 7. & Misc. Ref. 68.

§. 1. **N**on sufficere illos audire, docet Franciscus Molinus de rit. nupt. lib. 2. differ. 11. n. 120. & post illum Augustinus Barbosa de potestat. Episcop. part. 1. allegat. 32. num. 86. vbi sic ait. Infertur praesentiam Parochi in matrimonio ita requiri, vt nedum intelligere oporteat, cum quid agitur, sed vt videat: nam insufficientis erit si contrahentes matrimonium a tergo essent alicuius parietis, vel vbi Parochus infirmitate, seu alio casu caecus effectus esset, & non videret, quia ideò Parochi praesentia requiritur, vt ea tot mala & scandala, quae in dies oriuntur, ex clandestino matrimonio cessarent. Atque ideò licet caecus retineat dignitatem, qui furor eff. de statu homin. lib. caecus ff. de iudiciis, licet etiam possit testificari de his, quae ante caecitatem vidit, vbi notat contrahentium voces audiuit; in his autem, in quibus facillè decipi posset, non integer testis est, quo in casu multum iudicis arbitrio tribuendum est. Hucusque Barbosa.

2. Sed ego contrariae sententiae adhaereo, quam tuetur Saneh. de mat. lib. 3. disp. 39. n. 3. Guttierrez c. 69. n. 4. Filliucius 10. 1. tract. 10. c. 6. n. 224. Rebellius part. 2. lib. 2. questio. 8. num. 7. Fernandez in exam. Theol. part. 3. cap. 18. §. 1. num. 9. Basilius Pontius lib. 5. cap. 21. num. 8. quibus omnibus adde sacram Rotam decif. 634. num. 4. apud Buratum, & ibi doctum & amicissimum Ferentillum litter. A. vbi docet non esse necessarium testes videre partes contrahentes, sed sufficere illos verba contractus etiam intermedia cortina, vel pariete audire, quando habent notam vocem contrahentium. Vide etiam circa praesentem quaestionem Gratian. 10. 5. c. 349. n. 20. & 21.

3. Ad id verò quod afferit amicissimus Barbosa testimonio in his, quae caecitatis tempore contractae, & sit communis Canonitarum, & Legistarum sententia, quod solum auditis in testibus non sufficit, sed requiritur praesentia, & visus; vt tradunt Malcardus de probationibus, verb. caecitas, conch. 278. num. 7. Farinacius de testibus, quest. 61. conch. 278. seqq. & Doctores ab iisdem citati. Nihilominus haec communis sententia, seu regula limitatur, vt non procedat in his, quae non visu percipiuntur, sed auditu; de quibus potest caecus esse legitimus testis, potest testificari super verbis stipulationum, & contractus à contrahentibus prolatis; si modo vocem loquentis notam, & probe cognitam habet, vt Malcardus disp. concl. 178. num. 10. & 16. Mercurius de arbitrar. casu 475. num. 16. & 22. Farinacius disp. quest. 61. num. 14. & quest. 69. num. 164.

RESOL. XCIV.

An sit validum matrimonium initum coram Parocho ad id non specialiter vocato, sed caluoso presentis? Et in rebus huius Resolutionis adducitur praesentia verbum, & factum pro praesentia praedicta habentur?
Ex part. 10. tr. 13. & Misc. Ref. 16.

§. 1. **N**egative respondet Leandrus de Sacram. 10. 1. tract. 9. disp. 6. quest. 38. quia, vt Parochus dicatur praesens Matrimonio requiritur necessario, vt sit ad eum calum formaliter adhibitus, vocatus, & rogatus: Vnde si Parochus, calu adhibetur, etiam si coram illo contrahatur matrimonium, nullum erit, nisi forte Parochus transiente momentaneum prius contrahentes, se velle contrahere, quia tunc valebit gradum tunc Parocho sustinente, & vidente contrahere. Sic declaratum fuit non semel, ac iterum à Congregatione Cardinalium; quorum declarationes extant apud Farinacium. Prima, pag. 268. Secunda, pag. 273, quam etiam addocet Rebellius 1. part. in sine lib. 4. pag. mibi 394. Quae sic se habet: Parochus ita praesens Matrimonio debet esse, vt appareat à contrahentibus hac de causa adhibitus fuisse. Tertia pag. 276. Vnde, si quis transiente illic Parocho, ita altere proferret verba contractus, vt audiret Parochus, nihil ageret. Sic Basilius lib. 5. cap. 21. num. 4. dicens, post tot declarationes Cardinalium, amplius de hoc dubitare non licere. Hucusque Patet Leandrus, qui citat etiam Bonacinam; quibus ego addo Campanilem in Diuer. Jur. Can. Rubrica 1. §. 1. Vallensem in Decret. lib. 4. tit. 3. num. 8. Gonzalez in Regul. Cancell. glossa 48. a num. 3. Borrellum in Summa, decif. tom. 3. tit. 2. num. 366. & nouissime Amicum in Cur. Theol. tom. 9. disp. 7. scilicet 11. num. 102. & Petrum Marchant in Tribun. Sacram. tom. 3. part. 1. tract. 1. tit. 7. quest. 5. concl. 1.

2. Sed ego puto non esse descendendum ab immutata sententia, quam tenentur Layman, lib. 5. tract. 10. part. 2. cap. 5. num. 6. Sanchez, lib. 3. disp. 39. num. 11. Filliucius, tom. 1. tract. 10. cap. 6. num. 224. Gratianus in Addit. decif. 37. num. 8. & 9. in tom. 1. discept. Barbosa de Officio Parochi, cap. 21. num. 10. & plures alij, quos citat, & sequitur Boffius de Mat. cap. 3. §. B. num. 6. qui testatur ita fuisse decium in facti contingencia, nam cum Medionali in quadam Ecclesia Parochiali, Parochus, qui ex prohibitione sibi facta ab Ordinario, nolebat post factas decimationes assistere Matrimonio duarum personarum habiliu.